

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2018. január 23. napján kelt 71.P.22.932/2016/32. számú ítélete ellen, a felperes 37. számú fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 21.930.000 (huszonegymillió-kilencszázharmincezer) forintra és ebből 3.300.000 (hárommillió-háromszázezer) forint után 2013. március 26. napjától, 3.630.000 (hárommillió-hatszázharmincezer) forint után 2013. április 27. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, 2013. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, míg 15.000.000 (tizenötmillió) forint után 2014. március 31. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli, az elsőfokú perköltség összegét 347.000 (háromszáznegyvenhétezer) forint + ÁFA mértékre, az állam által viselendő kereseti illeték összegét 899.730 (nyolcszázkilencvenkilencezer-hétszázharminc) forintra leszállítja, az alperes által térítendő kereseti illeték összegét 600.270 (hatszázezer-kétszázhetven) forintra felemeli.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 200.000 (kétszázezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az állam javára fizessen meg felhívásra 435.300 (négy százharmincötezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket. Megállapítja, hogy a le nem rótt 2.064.700 (kétfélmillió-hatvannégyezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárás i illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperest kölcsön jogcímén 54.800 forint és a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 328. § (1), (3) és (4) bekezdése, a 329. § (1) és

(2) bekezdése, az 523. § (1) bekezdése és a 301. § (1) bekezdése alapján. Kérelmét azzal indokolta, hogy **személy1** és **személy3** 2013. február 19. napján kelt kölcsönszerződéssel 11.000.000 forintot, a 2013. március 5. napján kelt kölcsönszerződéssel 12.100.000 forintot, míg **személy1** a 2013. március 12. napján kelt kölcsönszerződéssel 14.200.000 forintot és **személy2** a szintén 2013. március 12. napján kelt kölcsönszerződéssel 17.500.000 forint kölcsönt nyújtott az alperesnek. **személy1** és **személy3** a 2015. május 20. napján, míg **személy2** a 2015. május 28. napján kelt szerződéssel ezen kölcsönszerződésekből eredő követelésüket az ő javára engedményezték. Előadta, hogy az alperes írásbeli felszólítás ellenére fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vonta kétségbe, hogy **személy1** hitelezővel 2012. augusztus 6. napjától kezdődően több kölcsönszerződést kötött, melyekre tekintettel 9.400.000 forintot fizetett vissza **személy1** hitelező részére. Állította, hogy a kölcsönszerződésekben foglalt összegek nem kerültek maradéktalanul átadásra, az azokba foglalt összegek a kamatot is tartalmazták. **személy1** és **személy2** hitelezőkkel szemben fennálló tartozása teljes körű és végleges rendezésére 2014. január 20. napján kelt megállapodással sor került, mindezek alapján 15.000.000 forint részletekben való teljesítésére köteles. A szerződösszegés következményeként a részletfizetési kedvezménye megszűnt, továbbá a késedelembe esés időpontjától kezdődően évi 10% mértékű késedelmi kamat is terheli.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 15.000.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Az ítélet indokolása szerint nem állapítható meg, hogy a szerződő felek a kölcsönszerződéseket teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták, annak ellenére, hogy azt az alperes és a hitelezők aláírták. Az okiratokon két tanú neve és aláírása szerepel, azonban hiányzik annak feltüntetése, hogy a szerződő felek azokat tanúk előtt írták alá vagy aláírásukat a tanúk előtt saját kezű aláírásuknak ismerték el [Pp. 196. § (1) bekezdés b) pont]. Az ítélet szerint amennyiben a teljes bizonyító erejű magánokirati forma megállapítható lett volna, az ilyen okirat csak a benne foglalt nyilatkozat megtételét bizonyította volna, az abban foglaltak valóságát nem. Mindezekre figyelemmel nem az alperest terhelte a magánokiratban foglaltak ellenkezőjének bizonyítása. A jelen esetben az elsőfokú bíróság a Pp. 164. § (1) bekezdése alkalmazásával úgy ítélte meg, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes részére a kölcsönszerződésekben megjelölt összeg átadásra került. Az ítélet kiemelte, hogy a felperes a szerződésekben foglalt kölcsönösszegek átadását nem bizonyította, ugyanis **személy1** tanú a saját, illetve **személy3** részét az átadott kölcsönből 50-50 %-ban, míg **személy3** a saját részét 30%-ban jelölte meg, és egyik tanú sem emlékezett a szerződések alapján átadott pontos összegekre, **személy3** pedig az átadott pénzt meg sem számolta. Hangsúlyozta, hogy **személy3** tanúvallomását az ügyletek vonatkozásában **személy1** előadásának megfelelően módosította. A kölcsönadók a Ptk. 328. § (1) bekezdése alapján a követelést a felperesre engedményezték, a felperes teljes illetékmentességben részesült az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján. A költségmentes perlést célzó engedményezés esetén csupán a költségmentesség engedélyezése tilos, míg a személyes illetékmentességben részesülő féllel szemben ilyen követelmény nem alkalmazható, ugyanis utóbbi kedvezményt nem a bíróság engedélyezi. Kiemelte az ítélet, hogy a felperes csupán az engedményező hitelezők, **személy1** és **személy3** tanúkenti meghallgatását indítványozta, akik engedményezés hiányában a követelés érvényesítésére lettek volna jogosultak. Egyéb bizonyíték hiányában a követelést engedményező személyek nyilatkozata kellő bizonyítékként nem vehető figyelembe. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelése ténybeli alapját nem bizonyította. **személy1** és **személy2** hitelezők 2014. január 20. napján megállapodtak az alperessel a korábbi kölcsönszerződésekből eredő tartozás rendezésében oly módon, hogy az alperes részletekben 15.000.000 forintot megfizet **személy1** és **személy3**

hitelezők részére. Nincs jelentősége annak, hogy **személy1** hitelező által elismerten az alperes korábban milyen összeget fizetett meg, ugyanis a megállapodás tartalma alapján e törlesztőrészeket a felek a fennálló tartozásba beszámították. Az elsőfokú bíróság a felperes kamatigényét megalapozatlannak találta, mivel a kölcsönösszegek átadásának időpontja nem került bizonyításra, így a késedelmi kamat kezdő időpontjának meghatározására nem volt lehetőség. Ezért az elsőfokú bíróság a felperesi követelést csupán az alperes által elismert összeg erejéig találta alaposnak. Perköltség tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az iratokkal és a tanúvallomásokkal ellentétben állapította meg, hogy a szerződésekbe foglalt összegek nem kerültek átadásra. Helytelenül állapította meg a bíróság azt is, hogy a felek között 2014. január 20-án kelt megállapodás a korábban fennálló tartozásokat rendezte. A szerződés III. pontja azt tartalmazza, hogy csak az adós megállapodásban vállalt fizetési kötelezettségének teljesítése esetén tekintik a felek valamennyi jogviszonyukat lezártnak. Az alperes a megállapodásban foglaltaknak nem tett eleget, így a teljes tartozás megfizetésére köteles; e megállapodás nem írja felül a kölcsönszerződéseket. Az alperes nem vitatta, hogy a megállapodás megkötését követően semmilyen fizetést nem teljesített a hitelezők felé, ezt igazolja az is, hogy 15.000.000 forint összeg erejéig a tartozását elismerte. A felperes megítélése szerint a kölcsönszerződéseket teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták, az alperes az aláírását nem vitatta, e tekintetben elismerő nyilatkozatot tett, így az okiratokat mint bizonyítékot az elsőfokú bíróságnak el kellett volna fogadnia. A tanúknak azt kell bizonyítania, hogy az okiratot a felek írták alá, ezt azonban az alperes nem vonta kétségbe. Nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját sem, miszerint a követelést engedményező személyek nyilatkozatai kellő bizonyítékként nem vehetők figyelembe. A pénzüsszeg átadásakor az engedményezők voltak jelen, így nem kérhette más személyek meghallgatását. Megítélése szerint a hitelezők tanúvallomása és a felek által aláírt kölcsönszerződések elégséges bizonyítékul szolgáltak a kölcsönszerződések létrejöttének és a pénzüsszegek átadásának igazolására. Az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a kölcsönösszegeket visszaadta, ezen kötelezettségének azonban nem tett eleget.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Fenntartotta az elsőfokú bíróság előtt kifejtett álláspontját, miszerint a felperes valótlánul állította, hogy mindösszesen 54.800.000 forint részére átadásra került. A kölcsönszerződésekben megjelölt összegek a kamatot is tartalmazzák, így a szerződésekben a tőke kamattal növelt összege került megjelölésre. Mindezt **személy1** és **személy3** tanúk sem vitatták. Előadta, hogy fizetési kötelezettségének részben eleget tett, melyet átvételi elismervényekkel igazolt. Álláspontja szerint a követelt összeg jogalapjának és összepszerűségének a bizonyítására a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperes lett volna köteles. A tanúk a kölcsönösszegek vonatkozásában sem a tőke/kamat arányára, sem az összepszerűség tekintetében egyértelmű nyilatkozatot nem tettek. Utalt a 2014. január 20-án kelt megállapodásra, melyben **személy1** és **személy2** felé 15.000.000 forint visszafizetését vállalta és nyilatkozott arról, hogy a korábbi kölcsönszerződésekben eredő tartozását elismerte; e szerződések végleges rendezésére került sor e megállapodással, a korábbi kölcsönszerződések hatályukat veszítették. Életszerűt lennek tartotta, hogy a kereseti kérelemben megjelölt követelés fennállása esetén e megállapodást aláírták volna.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. Tévesen állapította meg a kölcsönszerződésekéről, hogy azok nem kerültek teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalásra. Az okiratokból kitűnik, hogy azokat a szerződő felek mellett két okirati

tanú is aláírta. Nem tartalmi követelmény a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben, hogy azt is tartalmazza, miszerint a felek aláírására vagy azoknak sajátjukként való elismerésére a tanúk előtt került sor. Az okirati tanúk nyilvánvaló szerepe az aláírások hitelesítése az erre utaló szöveg feltüntetése hiányában is. Arra való hivatkozás nélkül, miszerint az okirati tanúk nem voltak jelen az okirat felek által való aláírása során, az okirat teljes bizonyító erejű magánokirati jellege nem vonható kétségbe. Ilyen hivatkozás mellett az elsőfokú bíróság által hiányolt kitétel sem tenné mellőzhetővé az arra irányuló bizonyítást, hogy a tanúk előtt került sor az okiratok aláírására. Ezért e megjegyzés feltüntetésének vagy hiányának az okiratok bizonyító ereje szempontjából önmagában nincs ügyszó jelentősége.

Ugyancsak tévesen foglalt állást akként az elsőfokú bíróság, hogy mivel az okiratok csupán a nyilatkozat megtételét tanúsítják, annak valóságtartalmát nem, a felperesnek kellene az esetben is bizonyítania a kölcsönösszegek átadását, ha az okiratokat teljes bizonyító erejű magánokiratoknak lehetne tekinteni. Az alperes az okiratok valódiságát nem vitatta. Az okiratok így mint teljes bizonyító erejű magánokiratok az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgálnak arra, hogy kiállítottuk az azokban foglalt nyilatkozataikat megtették. E nyilatkozatok pedig minden egyes esetben elismerő nyilatkozatok a kölcsön összegének felvételéről. Ebből helyesen csupán az a következtetés vonható le, hogy - a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt - elismerő nyilatkozataival szemben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az ott megjelölt összegeket nem vette át. Maguk a szerződő felek is egyhangzóan állították, hogy a szerződésekbe foglalt kölcsönösszeg tartalmazta a tőkén felül a lejáratig esedékes ügyleti kamatot is.

Mindezek eredményeként a másodfokú bíróság a felperes által becsatolt teljes bizonyító erejű magánokirati formában keletkezett kölcsönszerződéseket, továbbá az azok tartalmát az átadott kölcsön tekintetében alátámasztó tanúvallomások alapján az egyes szerződésekben meghatározott összegű tartozások fennállását megállapította.

Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy a tanúvallomásoknak a bizonyítékok közül való kirekesztésére önmagában az nem adhat okot, hogy a tanúk voltak a követelés eredeti jogosultjai, akik engedményezés hiányában maguk érvényesíthették volna igényüket. Éppen az engedményezés megtörténte, igényérvényesítési lehetőségük megszűnése tette érdektelenné a tanúkat. A szerződést kötő feleknél pedig senki sem ismerheti jobban a szerződés megkötésének, valamint teljesítésének körülményeit.

Minderre figyelemmel az ítéletábra a tényállást annyiban módosította, hogy a 2013. február 19. napján megkötött kölcsönszerződés alapján **személy1** és **személy3** 11.000.000 Ft, a 2013. március 5. napján megkötött kölcsönszerződés alapján **személy1** és **személy3** 12.100.000 Ft, a 2013. március 12. napján megkötött kölcsönszerződés alapján **személy1** 14.200.000 Ft, míg a 2013. március 12. napján megkötött kölcsönszerződés alapján **személy2** 17.500.000 Ft kölcsönt nyújtott az alperesnek.

személy1 és **személy2** 2014. január 20-án a Pp. 196. § (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt megállapodást kötött az alperessel, miszerint az alperes a tartozását akként rendezi, hogy 2014. március 31-ig 2.000.000 forintot készpénzben megfizet **személy1** és **személy2** részére, míg a tartozás fennmaradó részét, 13.000.000 forintot 2014. március 30. napjától kezdődően havi 1.000.000 forintos részletekben kamatmentesen köteles a hitelező részére visszafizetni banki átutalás útján. A szerződő felek megállapodtak abban is, hogy ha az alperes részletfizetési kötelezettségének eleget tesz, a teljes tartozás után őt kamat vagy egyéb költség nem terheli. Az adós szerződésszerű teljesítése esetén a tőketartozás megfizetése után egyéb jogcímen vele szemben igényt a hitelezők nem támasztanak. Nem szerződésszerű teljesítés esetén az adósnak a teljes tartozása egy összegben esedékessé válik és az addig teljesített összeg levonását követően a hátralékos összeg után a késedelembe esés időpontjától kezdődően évi 10%-os mértékű késedelmi kamat fizetésére köteles. Kijelentették a hitelezők, hogy a szerződés a felek közötti teljes megállapodást tükrözi és felülír minden előzetes vagy egyidejű szóbeli megállapodást erre

vonatkozóan. Ezen okiratra figyelemmel a másodfokú bíróság az alperesnek **személy4** és **személy2**val szemben fennálló összes tartozását - tekintettel arra, hogy a felek egyező előadása alapján e szerződésre teljesítés nem történt - 15.000.000 forintban határozta meg. A 2013. február 19. napján és 2013. március 5. napján megkötött kölcsönszerződések tanúsága szerint a kölcsönt **személy1** és **személy3** bocsátotta az alperes részére. **személy3** tanú a 25. számú jegyzőkönyvben azt nyilatkozta, hogy az alperesnek két-három alkalommal adott kölcsönt **személy4** közösen, az átadott összegből kb. 30% volt az övé, a többi **személy1**é, pontos összeget megjelölni nem tudott. E nyilatkozatára figyelemmel az ítélőtábla azt állapította meg, hogy az alperes által is elismert 15.000.000 forint tartozáson felül a 2013. február 19. napján megkötött kölcsönszerződés 11.000.000 forint, míg a 2013. március 5. napján megkötött kölcsönszerződés 12.100.000 forint összegéből 30%, azaz 3.300.000 forint és 3.630.000 (mindösszesen: 6.930.000 forint) a felperest megilleti, figyelemmel arra, hogy **személy3** az alperessel a tartozás rendezése céljából nem kötött megállapodást, és **személy1** és **személy2** alperessel kötött megállapodása pedig nem terjedhetett ki a **személy3**t megillető követelésre.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes marasztalásának összegét 21.930.000 forintra felemelte, és a késedelembe esés napjától - ami az első elmulasztott törlesztő részlet esedékességét követő nap - kötelezte a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Az ítélőtábla a módosult pervesztesség, pernyertesség arányára tekintettel az elsőfokú eljárásban felmerült perköltség, az alperes illetékfizetési kötelezettsége és az állam terhén maradó illeték mértékét is módosította.

A fellebbezés kismértékben vezetett eredményre, a felperes túlnyomó részben pervesztes lett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárásban felmerült részperköltségének megfizetésére is. Az első és másodfokú eljárásban az ítélőtábla a felek jogi képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai szerint határozta meg, a másodfokú perköltség mértékének megállapításánál az (5) és (6) bekezdés alkalmazásával - figyelemmel az alperesi képviselő által kifejtett tényleges tevékenységre, valamint az ügy kevésbé bonyolult voltára is - mérsékelt összegben határozta meg az alperes másodfokú perköltségét.

Az alperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles pervesztessége arányában megfizetni a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, míg a meg nem térült illeték ugyanezen rendelet 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

Budapest, 2018. május 15.

. Németh László s.k.
tanácselnök

. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

. Merőtey Anikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: